

ЗМІСТ

Дари	5
Червоні двері	13
Пансіонат самотніх сердець	31
Здійснені бажання	47
Родинний вечір	63
Незвичне кіно	73
Уроки в'язання	87
Сьогодні чарівницею будеш ти	95
Старий лист	103
Орган і скрипка	109
Ви разом?	121
Святкові правила	129
Список різдвяних бажань	137
Якби я могла щось змінити	143
Бажання поверненню не підлягають	153
Чарівна ніч	161
Проект «Різдвяні янголи»	167

ДАРИ

Червоні двері

5

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

Останнім часом старигань Роджер геть не любив Різдво. У цей період він почувався розгубленим, безсилим і нікому не потрібним. І не тільки тому, що вже багато років жив один, а й через те, що йому було нічого подарувати іншим. «А Різдво — це час дарів, великих сімейних свят і щедрих почастунків» — так він полюбляв говорити. І колись цей час був для нього саме таким.

Сусіди з усієї округи, давні приятелі та добрі знайомі щороку запрошували його в гості на святкову вечерю, однак він щороку відмовлявся. «Як можна йти в гості без подарунка, — говорив собі, — бодай пляшки вина для хазяїв дому чи солодощів для дітлахів?» І хоча його запевняли, що подарунок, вино чи солодощі — необов'язкові, він не погоджувався. Лише повторював: «Якщо не можеш дати — не бери». І наполягав: «Тільки якщо даєш, маєш право отримати». А дати йому було нічого. У цьому він був твердо переконаний.

6

Цьогорічне Різдво винятком не стало. Напередодні свята Роджер зручно вмовстився в улюблене крісло з темно-зеленого вельвету, який від часу сильно потерся на підлокітниках

і спинці. Перед кріслом стояв невеличкий дерев'яний столик. Роджер сам змайстрував його понад чверть століття тому. На стіл поставив миску із запеченою картоплею і дві тарілки з намальованими вітрильниками.

Він завжди ставив дві тарілки: для себе і своєї дружини — Розмарі. І хоча з моменту її кончини минуло вже понад десять років, проте щодня на сніданок, обід і вечерю дві тарілки з вітрильниками незмінно з'являлися на дерев'яному столику, який став подарунком коханій на третю річницю шлюбу. Тарілки з вітрильниками подружжя привезло з їхньої першої поїздки до моря.

— Ну, як тобі картопля, Розмарі? — запитав старий.

Роджер завжди питав її про все, радився з нагальних питань і ділився новинами. Звертався з найменшими дрібницями та бажав доброї ночі, так ніби вона досі була десь поруч: варила каву на кухні, мугикаючи собі щось під ніс, садила квіти в садку, одягнувши яскраво-рожевий фартух, чи читала перед сном книжку, підклавши під спину велику подушку. Говорити з дружиною було для старого такою самою звичкою, як чистити зуби чи виходити на пообідню прогулянку.

— Цього разу добра вийшла. Гарно пропеклася. І солі в міру. Ще і шматочок сиру став у пригоді. Тобі точно сподобалося б, — констатував Роджер.

— А ще більше мені сподобалося б, якби ти не сидів на Святвечір удома сам, — пролунав зненацька знайомий голос.

Роджер озирнувся. Нікого.

— Невже здалося? — пробурмотів тихо, дожовуючи картоплину. Знизав плечем і потягнувся по наступну.

— Так, це я з тобою розмовляю, — продовжив голос. — Усі ці десять років я мовчки слухала тебе. Уважно й терпляче дослухалася до всіх твоїх слів, сповнених сумнівів і тривоги, нарікань, радості й смутку. Тож прийшов мій час сказати.

Старигань здивовано вдивлявся в напівтемну кімнату. Висока лампа в мереживному абажурі горіла біля крісла, а ще одна, для читання, — на підвіконні.

— Та не шукай ти мене, — розсміявся голос, — це я, але ж ти й так це знаєш. Як знаєш і те, що я завжди з тобою, де б ти не був.

— Але, Розмарі, як це можливо? Ти зі мною розмовляєш? Чи я з глузду з'їхав?

— Вважай це різдвяним дивом. Раз у десять років це можна. Якщо допоможе тому, кого сильно любив. І за ким тепер приглядаєш із небес. Тож я питаю тебе, Роджере, чому ти проводиш Різдво на самоті? Ти ж любиш це свято! Пам'ятаєш, які чудові святкування ми влаштовували?

— Давно це було, — тихо відповів старигань.

— Давно. І що із цього? Ти вирішив, що все, з тебе досить? Чому не підеш у гості? Пів вулиці тебе запросило, не менше. Я ж усе чую.

— Та як я піду, Розмарі? Це ж Різдво! Ніхто не ходить у гості з порожніми руками. А ти сама знаєш, у мене нічого немає. Тесля з мене геть поганий став. Руки не слухаються. Багато замовлень не беру. Ось тільки картопля і є. Як я піду? Так не робиться.

— Як не робиться, Роджере?

— А так, Розмарі, що не можна прийти в гості, ніби ти жебрак, нічого із собою не принісши.

Не знаю нікого, хто так робив би. Усі приходять із вином, салатом, сирами чи цукерками.

Але з порожніми руками? Оце вже ні, нізащо, такого сорому на старості років я не переживу!

— А я знаю одну людину, яка прийшла в гості на Різдво з порожніми руками.

Старигань опустил журливий погляд у тарілку.

— У руках у цього хлопця не було нічого. Однак у нього було велике любляче серце. Таке велике, що жодне вино та цукерки ніколи й поряд із ним не ставали. І з того самого Різдва я ні на мить не пошкодувала, що зв'язала з тим хлопцем своє життя. І багатшою, ніж із ним, я ні з ким і ніколи не була б.

На очах стариганя виступили сльози.

— Роджере, згадай, що людину, щедрішу за тебе, ще треба пошукати. Добряче пошукати.

Роджер витер сльозинку, що скотилася щокою до кутка рота.

— Згадай, як для кожного нужденного у твоєму серці завжди було місце. Для кожного стражденного та хворого. Для кожного знаходив потрібне слово й теплу усмішку. Кожному давав пораду, якої той шукав. Ніхто не йшов із нашого дому голодним. Ніхто не йшов невислуханим. А якщо треба було, давали й нічліг. Згадай, скільки стільців і полицок ти змайстрував за пів ціни, з оплатою до кращих часів чи по дружбі. Скільки дров ти роздав у найхолодніші зими. Скільки історій розповів на всіляких застіллях і чаюваннях. Скільком підняв настрій одним безглуздим жартом, а скількох утішив лагідним дотиком до плеча. Роджере, я нізащо не повірю, що тобі нічого дати. Інакше ти не той Роджер, за якого я вийшла заміж. І не той Роджер, якого залишила десять років тому.

— О, Розмарі, — сльози рясними цівками котилися щоками старого. — Моя Розмарі... Ти — моє серце й моя душа, ти — джерело моєї щедрості, ти та, що завжди надихала мене на все це.

— О ні, Роджере, не перекладай усе на мене, як зазвичай, — у голосі вчулася усмішка. — Це тобі не прибирання чи прання. Тут це не спрацює. Я знаю тебе, любий. І якщо ти вважаєш, що після всієї твоєї доброти, відданої у світ, ти не заслуговуєш місця за різдвяним столом, шматка запеченого м'яса та приємної розмови, то я навіть не знаю, що тобі сказати. Мій Роджер часто говорив: «Проявити щедрість до того, хто може бути щедрим з тобою, — легко, а ось бути щедрим із тим, кому нічого дати у відповідь, — справжній дар. І собі, й іншому». Ось як мій Роджер міркував. А тебе, старигане, я не впізнаю.

Він усміхнувся. Вона завжди називала його стариганем, коли сердилася.

— Гадки не маю, чому це ти раптом вирішив, що можна взяти, тільки якщо є що дати. Коли це ти став таким жадібним? Ти ж ніколи не чинив так ні з ким іншим. То чому ставишся так до себе?

— О, Розмарі...

— Тож, любий мій, опануй себе й іди. І не думай, що тобі нічого дати. А думай про те, що й ти можеш прийняти. Адже приймати, Роджере, — це не менший дар. І по-справжньому це мало хто вміє.

— Але ж, Розмарі...

— І слухати нічого не бажаю. Ти завжди багато говорив про щедрість і доброту. Але якщо ти не можеш застосувати ці слова до